

YHTEENVETO 24.9.2009

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMIEN TOIMEENPANO JA ARVIOINTI

Aika: Torstai 24.9.2009 klo 10 – 15.30
Paikka: Lohjan pääkirjasto, Järnefelt- sali, Karstuntie 3, Lohja
Asiantuntija: Sirkka Rousu, projektipäällikkö, Kuntaliitto sekä avustajana Hannele Rautamäki

- ✓ **Päivään osallistuneet liitteessä 1**
- ✓ **Sirkka Rousun avausluennon materiaali liitteessä 2**
- ✓ **Ohjattu avoin dialogi lapsen ja nuoren ikävaiheiden mukaisesti:**

Miten suunnitelma on toteutunut valtuustokauden lopussa – mikä on muuttunut ja miksi? – Menetelmänä tulevaisuuden muistelu

TOIMINTASUUNNITELMAN AIHIOITA VALTUUSTOKAUDELLE

1) Nuoret ja aikuistuvat nuoret (13 – 18 v.)

- **Yhteinen tahtotila ja ymmärrys nuorten hyvinvoinnin vahvistamisesta virkamiehillä ja luottamushenkilöillä**
  - Esim. 1. Näkyväksi kustannukset esim. kuinka paljon huostaan otettu lapsi/nuori maksaa vuodessa vrt. sosiaaliohjaajan palkka/ vuosi. Mitä seuraa mistäkin - asioiden systemaattinen näkyväksi tekeminen: pohditaan mitä tietoa tarvitaan, jotta saadaan tietoisuus asioista lisääntymään.
  - Esim. 2. Luottamusmiesten kytkeminen suunnitelman laadintaprosessiin ja keskusteleminen prosessin eri vaiheissa, ei vain ja vasta valmiin suunnitelman esittelyssä. Suunnitelma auttaa näkemään lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja palvelujen kokonaisuuden.
  - Esim. 3. Valtuustoseminaarien järjestäminen
  - Esim. 4. Isojen toimialojen lautakunnat puhuvat myös pienten lautakuntien asioiden puolesta (esim. liikunnan, kulttuurin ja nuorisotyön merkitys).

- **Ennaltaehkäisevän toiminnan kehittäminen**
  - Esim. 1. Nuori saa tarvitsemansa erityistuen mahdollisimman pitkälti koulun piirissä, jolloin koulu on nuoren ja hänen perheensä "resurssikeskus"
  - Esim. 2. Erityisnuorisotyön kehittäminen
  - Esim. 3. Kustannusten näkyväksi tekeminen auttaa huomaamaan ehkäisevän työn merkityksen ja vaikutukset
- **Osallistumisen mahdollisuuksien kehittäminen**
  - Esim. 1. Uusien toimintamallien käyttöönotto vanhempien osallisuuden vahvistamiseksi (esim. yökahvilatoiminta yhteistyössä järjestöjen kanssa)
  - Esim. 2. Kysely nuorille, jossa kartoitetaan millaista toimintaa ja tukipalvelua he tarvitsevat/toivovat (useimmiten he kokevat tarvitsevansa matalan kynnyksen toimintaa)
  - Esim. 3. Nuorten kohtaaminen nuorten luontaisilla toiminta-areenoilla
- **Yhteistyön vahvistaminen toimialojen välillä, järjestöjen sekä perheiden kanssa – dialoginen moniammatillinen yhteistyö kautta linjan**
  - Esim. 1. Ulkopuolisen konsultin palkkaaminen, joka auttaa näkemään ratkaisut "uusin silmin".

2) Alakouluikäiset (7 – 12v.)

- **Turvallisuuden vahvistaminen alueellisten toimijoiden yhteistyöllä**
  - Esim. 1. Lapsen koulupäivä eheäksi kokonaisuudeksi, joka toimintamallina on osa opetussuunnitelmaa. Turvallisten kasvuolojen näkökulma lapsen päivään. Tarvitaan pilottikouluja.
  - Esim. 2. Systemaattinen koulutilojen hyödyntäminen kerho- ja muussa vapaa-ajan toiminnassa. Esim. koulut ovat yhteisöissä aidosti kiinni ja osa yhteisöä. Koulun rooli nykyistä yhteisöllisempänä vakiintuu.
  - Esim. 3. Ryhmäkokoja on pienennetty (esim. 20 oppilasta)
  - Esim. 4. Erityisopetukseen kokonaan uusi näkökulma ja strategia
  - Esim. 5. Pidemmät yhteistoimintasopimukset aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseksi

- **Vanhempien osallistamista sekä tukemista vahvistetaan lapsen kehitysympäristöissä**
  - Esim. 1. Yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen
- **Ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen**
  - Esim. 1. Tunnekasvatuksen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen tunteja on lisätty Kiva Koulu-mallin mukaan. Turvallinen ja kaikille kiva kouluyhteisö vähentää koulukiusaamista.
  - Esim. 2. Yhteistyölle areenat ja rakenteet mm. moniammatilliselle erityisyhteistyölle. Lapsi ja perhe ovat yhteistyötoiminnan keskiössä. Erilaiset järjestöt mukana toiminnassa – pitkäjänteinen kumppanuus.

3) Alle kouluikäiset lapset (0 – 6v.)

- **Matalan kynnyksen palveluiden lisääminen ja kehittäminen**
  - Esim. 1. Perhekeskustoiminnan toteutuminen ja uudelleen muotoutuminen, joissa toiminta on moniäänistä ja -ammattillista yhteistä työtä.
  - Esim. 2. Avointen varhaiskasvatuspalvelujen uudistaminen ja kehittäminen yhteistyössä vanhempien ja 3. sektorin kanssa tuottaen erilaisia vaihtoehtoja perheille myös kokopäivähoidon sijaan.
  - Esim. 3. Lapsiperheiden kotipalvelu
- **Turvallisuuden ja pysyvyyden lisääminen lapsen elämään**
  - Esim. 1. Pienempiä lapsiryhmiä
  - Esim. 2. Erityisryhmien ryhmätoiminta (maahanmuuttajat, "väsyneet äidit" jne.)
- **Kasvatuskumppanuuden toteutumisen varmistaminen laajalaisesti**
  - Esim. 1. Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen on vakiintunut toimintakäytäntö kaikkien varhaiskasvatuspalveluja hakevien lasten perheiden kanssa – käytännön pysyvyyden varmistaminen
  - Esim. 2. Perhelähtöisyys toiminnassa
  - Esim. 3. Kasvatuskumppanuus-yhteistyön tiivistäminen koulun kanssa – nivelvaiheen kehittäminen

- **Hallintorajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen**

- Esim. 1. Kaikissa lapsen elämään liittyvissä nivelvaiheissa tehdään Yhteistyötä – lapsen eheä palvelupolku, yhteinen kieli toimijoilla
- Esim. 2. Pienen kunnan näkökulma: uusia kollegoita ja tukea
- Esim. 3. Esiopetuksen kanssa yhteistyötä siten, että sama opettaja opettaa esiluokkaa ja 1-2 luokkaa

- ✓ **Ohjattu ryhmätyöskentely kunnittain:**

Suunnitelman seuranta ja arviointi - Näin me sen teemme?
Materiaalina arviointilomake (ks. liite 3)

Raasepori / Hanko

- Perustetaan kuntaan yhteinen virallinen hyvinvointityöryhmä, johon kutsutaan myös yhteistyökumppaneita.
- Hyvinvointiryhmät toimivat suunnitelman arvioivana ja seuraavana elimenä → tiedot valtuustolle vuosittain tilannekatsaukseen.
- Mittarit mietitään, jotta vaikuttavuutta voidaan todentaa
- Hyvinvointisuunnitelman sisäistämiseen paneudutaan, otetaan käsittelyyn työyhteisöittäin sekä kunnan moniammatillisissa yhteisryhmissä.

LOST- yhteistoiminta-alue

- MONET- työryhmä kutsuu toimijat koolle ensimmäiseen työryhmäkokoukseen, jossa suunnitellaan arviointi- ja seurantasuunnitelman vuosikello. Tarkastelun keskiössä on vaikuttavuus.
- Hyödynnetään hallintokuntien toimintakertomukset ja hallintokunnat arvioivat suunnitelmaa myös omalta osaltaan.

Perusturvakuntayhtymä Karviainen

- Suunnitelma vuosittain tarkastukseen valtuustolle.
- Vahvistetaan moniammatillisen yhteistyön- rakenteita Karviaisessa mm. moniammatilliset työryhmät.
- Kerätään tieto jo olemassa olevista verkostoista
- Ei projekti, ei prosessi
- Nuorisotoimi vahvasti mukaan
- Vanhemmat mukaan arviointiin

Kirkkonummi

- Seurannan toteuttaminen voidaan toteuttaa arkipäivän työssä.
- Kirjattu suunnitelma seurannasta ja arvioinnista
- Ohjausryhmä koordinoi ja tuottaa raportin
- Lautakuntatason seuranta- osavuosikatsaus
- Verrokkikunnilta tietoa heidän prosessien etenemisestä
- Toimialoilla omat mittarit, jotka kootaan jo olemassa olevista seurannoista (mittareita: uudet toimintatavat, henkilötyövuodet, yhteistyötahot, perheiden omat arviointilomakkeet, jonotusajat jne.)
- Mittareita työn arviointiin: asiakkuuden alkaessa ja päättyessä, asiakkaan näkemys on arvokas

Johtopäätökset

- Lasten ja nuorten foorumeista kootun tiedon käyttöönotto arviointi- ja seurantaryhmässä tulee suunnitella tarkasti
- Seurannasta tulee laatia työsuunnitelma, joka on osa vuosisuunnitelmaa; miten/mitä tietoa hankitaan

Liitteet

- 1) Osallistujalista 24.9.2009
- 2) Sirkka Rousun luentomateriaali
- 3) OMA ARVIOINTI - lomake (Sirkka Rousu & al.)
- 4) Palautetiivistelmä 22.9.2009 ja 24.9.2009 (Hannele Rautamäki)